

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering
Mevrouw drs. A.C. van Huffelen
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 18 september 2023

betreft Vragen ontwikkelingen openstellen huwelijk partners gelijk geslacht in CAS-landen (36.200 IV, V)

ons kenmerk 173490U

Geachte mevrouw Van Huffelen,

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties hebben met veel belangstelling kennisgenomen van uw brief van 26 juni 2023 waarin u ingaat op uw toezegging om met Aruba, Curaçao en Sint Maarten te bespreken dat in het Caribisch deel van het Koninkrijk de mogelijkheid wordt geboden tot het aangaan van een huwelijk tussen partners van gelijk geslacht.¹ Naar aanleiding van deze brief hebben de leden van de fracties van **D66**, **JA21** en **SGP** een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van **GroenLinks-PvdA** en **Volt** sluiten zich aan bij de vragen van de fracties van **D66** en **JA21**. De leden van de **D66**-fractie sluiten voorts zich aan bij de vragen van de **JA21**-fractie en andersom.

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontvangen afschrift van een brief aan u vanuit de Staten van Aruba van het Statenlid Mansur met vragen over de openstelling van het huwelijk voor partners van hetzelfde geslacht op Aruba, Curaçao en Sint Maarten.² Deze leden willen graag kennisnemen van uw beantwoording. Kunt u uw antwoord op korte termijn aan de Eerste Kamer toesturen?

In uw brief van 26 juni jl. schrijft u dat uit de jurisprudentie van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens volgt dat landen die het huwelijk niet willen openstellen voor paren van gelijk geslacht, een volwaardig wettelijk alternatief moeten bieden.

Vanuit het Arubaanse parlement (zie de brief van Statenlid Mansur) wordt gesteld dat het geregistreerde partnerschap in Aruba aanmerkelijk minder rechten verleent dan het huwelijk. Kunt u aangeven welke rechten wel en niet aan paren van gelijk geslacht in Aruba zijn toegekend? Hoe verhoudt dit verschil zich met de positieve verplichting die uit Europese jurisprudentie voortvloeit en ook op Aruba, Curaçao en Sint Maarten hoort te gelden? Hoe verhoudt de beperkte wettelijke regeling van geregistreerd partnerschap zich met artikel 43, tweede lid, van het Statuut voor het

¹ Kamerstukken I 2022/2023, 36.200 IV, V.

² Ter inzage gelegd bij de griffie onder 173850U.

datum 18 september 2023

ons kenmerk 173490U

blad 2

Koninkrijk der Nederlanden, waarin staat dat het waarborgen van fundamentele mensenrechten een aangelegenheid van het Koninkrijk is?

Hoe is het mogelijk dat in de drie landen nog steeds geen volwaardig wettelijk alternatief aan paren van gelijk geslacht wordt geboden, terwijl in Nederland het huwelijk al in 2001 werd opengesteld? Bent u het met de leden van de D66-fractie eens dat hieruit volgt dat paren van gelijk geslacht in de drie landen worden gediscrimineerd en tekortgedaan?

Bovenstaande vragen gelden tevens voor Curaçao en Sint Maarten. In Curaçao hadden twee parlementsleden het initiatief genomen voor een wettelijke regeling om het huwelijk open te stellen voor paren van gelijk geslacht, maar dit initiatiefwetsvoorstel heeft de eindstreep niet gehaald, terwijl de regering van Curaçao geen eigen wetsvoorstel heeft ingediend. Curaçao kent geen wettelijke regeling voor geregistreerd partnerschap van paren van gelijk geslacht. Hoe beoordeelt u dit?

In Sint Maarten is geen enkele regeling voor paren van gelijk geslacht in werking die lijkt op het wettelijk huwelijk. Welke stappen onderneemt de Nederlandse regering om paren van gelijk geslacht tegen deze discriminatie aldaar te beschermen?

Op de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba geldt de Nederlandse wetgeving onverkort. Paren van gelijk geslacht kunnen er trouwen en dit gebeurt ook af en toe, met name op Bonaire. Zijn er grote protesten onder de bevolking aldaar geweest tegen deze huwelijken? Indien dit niet het geval is, bewijst dit dan niet dat angst voor het onbekende een drijfveer is om geen volwaardige huwelijksrechten aan paren van gelijk geslacht toe te kennen? Is dit niet een argument dat de Nederlandse regering bij de drie landen kan inbrengen?

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba heeft in de uitspraken van 6 december 2022 geoordeeld dat Aruba en Curaçao het discriminatieverbod uit hun Staatsregeling hebben overtreden, doordat zij partners van gelijk geslacht van het huwelijk uitsluiten.³ Dit geldt mutatis mutandis ook voor Sint Maarten. Het Hof heeft voor recht verklaard dat in Aruba en op Curaçao een huwelijk kan worden aangegaan door twee personen van verschillend of gelijk geslacht.

Welke argumenten hebben Aruba en Curaçao opgegeven om bij de Hoge Raad in cassatie te gaan? Zijn de regeringen van deze landen van mening dat zij hun eigen bevolking, de paren van gelijk geslacht, niet discrimineren?

Bent u ermee bekend wanneer de Hoge Raad het cassatieberoep inhoudelijk gaat behandelen en wanneer er een uitspraak te verwachten valt?

De leden van de **JA21**-fractie hebben kennisgenomen van het persbericht van 29 augustus jl. waarin bekend wordt gemaakt dat Edson Hato per 7 september 2023 is benoemd tot vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao en Sint Maarten. In dit bericht toonde u zich verheugd met

---

³ ECLI:NL:OGHACMB:2022:134 en ECLI:NL:OGHACMB:2022:135.

datum 18 september 2023

ons kenmerk 173490U

blad 3

deze benoeming vanwege de visie van Hato op samenwerking en dat hij een belangrijke bruggenbouwer wordt die geografische en culturele verschillen kan overbruggen.

De leden van de aan het woord zijnde fractie vragen of u bij de benoeming van de nieuwe vertegenwoordiger het onderwerp, dat in het Caribisch deel van het Koninkrijk nog niet de mogelijkheid wordt geboden tot het aangaan van een huwelijk tussen partners van gelijk geslacht, heeft besproken en opdracht heeft gegeven om hier werk van te blijven maken?

In uw brief van 26 juli jl. geeft u aan uw toezegging als afgedaan te beschouwen. Bent u het met deze leden eens dat nog een lange weg te gaan is en dat het afwachten van de juridische procedures bij de Hoge Raad niet afdoende is?

Bent u bereid dit onderwerp te blijven agenderen en deze opdracht, als dat al niet gedaan is, mee te geven aan de nieuwe vertegenwoordiger?

De Hoge Raad heeft nog geen uitspraak gedaan naar aanleiding van de cassatie die ingesteld is door de landen Aruba en Curaçao. Onderkent u, zo vragen de leden van de **SGP**-fractie, dat op basis van de huidige jurisprudentie niet gesteld kan worden dat de burgers van Aruba, Curaçao en Sint Maarten gediscrimineerd worden met een beroep op het feit dat zij inzake het huwelijk andere keuzes maken dan Nederland?

Een meer algemene vraag van deze leden is de volgende. Kunt u bevestigen dat de bepaling van het Statuut dat het waarborgen van fundamentele mensenrechten een aangelegenheid van het Koninkrijk is niet betekent dat de landen een verantwoordelijkheid hebben om autonome keuzes inzake onder andere het familierecht te betwisten?

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties zien uw antwoorden met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Hoogachtend,

Voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties
Paul Rosenmöller